

Literarni rad za Konkurs: „Jedna si BiH, jedina moja domovino”, Fondacije za unaprjeđenje obrazovanja i kulture “PROLJEĆE”

*Prema uputama uz raspisani konkurs podaci o autoru dostavljeni u pratećem e-mailu

Klikeri u blatu

„Sine! Sine! Čuješ li me? Gdje si?“

„Cijela te Bosna, majko čuje, a gdje neću ja. Što je bilo?“

„Hajde sine u kuću, moli te majka?“

„Ali mama, proljeće je, još bih da se igram vani!“

„Nemoj sine, majci otežavati. Sve ću ti objasniti, hajde brzo u kuću. Grmi, sijeva, r.. se sprema!“

Nisam više prigovarao, riječi su mi njezine dovoljno rekly. Okrenuo sam se društvu, s kojima sam igrao se klikera i pozdravio se:

„Ćao momci, vidimo se, kada dođe ljepše vrijeme!“

Ja sam otišao, a klikeri su ostali su blatu.

„Mama, stigao sam. Reci što je bilo?“

„Dođi sine dole?“

„Gdje si? U podrumu?“, upitao sam je zbunjeno.

„U podrumu, u podrumu. Hajde brzo!“

Vidio sam otvoren poklopac, koji je inače bio skriven ispod tepiha, u ćošku kada se vrata otvore. Drvene ljestve su bile spuštene, svjetlo je treptalo, te sam jedva sišao, a da ne upadnem. Podrum je bio totalno drugačiji, nego sam ga se sjećao. Nisam volio ići u njega, uvijek sam mislio da ima neko čudovište koje će me napasti, ubiti i zatim pojesti. Dječje maštarije. Podrum je sada bio poprilično sređen, uredan i čist. Bio je tu i krevet iz moje sobe, što me je posebno iznenadilo, kao i moj radni stol. Ormar u kojem je prije bila sva zimmica koju bi moja majka spremila, sad je bio ispunjen mojom odjećom, pokojom meni još dragom igračkom. Primijetio sam i jednu knjigu koja se nikako nije uklapala u čitavu tu priču, sjećao sam se tek naslova: „Dnevnik Anne Frank“.

„Mama, što je ovo?“

„Sine, dođi. Sjedi ovdje. Ne znam kako da ti objasnim,“, tu je zadržala na trenutak dah, pogledala me u oči, a zatim duboko udahnula. „Sine, ovo je Bosna. Ovdje žive ljudi, koji su iskreno vole i poštuju, bez obzira na vjeru, naciju i klasu. Bosanci nikada ne bi digli ruke na Hercegovce, niti ti Bošnjaci pucali na Hrvate ili Hrvati na Srbe. Ja vjerujem da ne bi. Nego, sine, u Bosni, ti ne žive samo ljudi, ima i zvijeri, ali ne divljih životinja, ne mislim na njih,

nego ljudi zvijeri, to su ti kao čudovišta iz ormara koji žele da te prepadnu, pa naude tebi, djetetu i ostaloj djeci. Razumiješ li me?“

„Trudim se.“, skromno sam klimnuo glavom, iako je u njoj vladao pravi košmar informacija.

„Uglavnom, te zvijeri pomute misli ovim dobri ljudima, kažu im toliko laži o drugima, kako im drugi rade iza leđa, kako žele da im ukradu što je njihovo i mnoge druge laži. Isto tako, sine, ti ljudi, pokleknu i povjeruju u laži koje zvijeri odglume. I onda komšija krene na komšiju, brat na brata, otac na sina, sve samo kako bi se zadovoljili divlji nagoni dokazivanja i kako bi se obranila čast nekog naroda, koji zapravo više ispadne kao stado ovaca. Tako ti, dijete moje, krene rat. Zvijeri zaraze ljude, ljudi unište Bosnu.“

„Koju Bosnu, majko? Moju Bosnu, unište?“

„Da, sine, tvoju Bosnu, moju Bosnu, Fadilovu Bosnu, Markovu Bosnu, Jovanovu Bosnu. Unište sine, našu Bosnu!“

Već sam ležao na krevetu, širom otvorenih očiju slušao majku, misleći da mi ponovo priča neku bajku o vitezovima i princezama, baš kao kad sam bio beba. Ona bi na trenutak zastala, progutala knedlu u grlu, nakašljala se i nastavila:

„Eh, vidiš sine. Rat. To ti je raspušteno stanje u kojem vladaju samo prirodni zakoni, zakon jačega. Zvijeri se umisle, da mogu raditi što hoće. Da mogu praviti vojsku od ljudi koji oni hoće, da će svako ratovati zbog radi njihovih ličnih interesa.“

„Dobro, mama. Hoćeš li mi konačno, zapravo reći, što moje stvari rade u podrumu?“

„Sine, zvijeri hoće da i ta ratuješ, zvijeri hoće da dođu po tebe, da te odvedu negdje, da te obuču da ubijaš svoje ljude, da ubijaš svoj narod, svoju krv.“

Ove su me riječi već zastrašile dovoljno da sam se pridigao, privukao se majci, obuhvatio je rukama i tiho joj šapnuo u grud:

„Ali mama, ja neću, ja ne želim to.“

„Znam sine, ne brini, mama te neće dati, zato te moram ovdje sakriti od zvijeri. One će kad-tad da dođu po tebe i htjet će da te odvedu, a ovako ću im ja reći da si negdje otišao i da više nisi ovdje.“

„Mama, strah me, što ako me nađu?“

„Pogledaj me, hej, pile moje!“, uhvatila me je za bradu i podigla glavu. Strah je već navirao na moje oči, suze su kretale izvirati.

„Nemoj plakati, ne boj se! Majka je tu. Bosna.“, rekavši to obrisala mi je obraze, primakla me svojim usnama i lagano poljubila nasred čela. Odmaknula je usne, a zatim ih ponovo vratila i dugo ih držala na mome čelu, lagano se klateći naprijed-nazad i jako me stišćući, nije me ispuštala iz zagrljaja.

„Zbilja je čudo što nisam odustala od svih svojih ideala jer se čine tako apsurdnima i nemogućima za ostvariti. Ipak, ne odustajem od njih jer, unatoč svemu, i dalje vjerujem da su ljudi dobri.“

Tek sam sad shvatio zašto je baš ova knjiga bila jedina u ormaru. Dnevnik Anne Frank, kao da sam pisao ja, osim nekih dijelova, koje dječak nije sigurno mogao znati iskazati riječima. No, osjećao sam nju, Annu, imao sam osjećaj da se krila sa mnom u podrumu, ponekad bi se čak uhvatio i u razgovoru s njom.

E pa draga Anna, ovo pišem tebi. Ti nažalost si osjetila svu okrutnost zvijeri, ali nastavila si vjerovati u ljude. Ti nažalost nisi završila svoju knjigu, ostalo je još toliko stvari koje nisi stigla reći. Vjerujem da je ostalo i puno strahova koje nikada nisi pobijedila, a ja sam upravo pobijedio jedan – strah od Bosne. Nisi upoznala Bosnu, ali Bosna i Hercegovina se poprilično suosjeća s tvojom žrtvom. Vidiš, ja sam rođen u njoj, u mojoj Bosni, u mojoj Hercegovini. Ja i dalje živim u njoj, i zauvijek će ona živjeti u meni, uvijek će ostati jedna, jedina domovina u mom malom naivnom srcu. Domovina nije kliker! Zato ja ne dam da ona ostane u blatu. Ne dam na Bosnu, ne dam na majku, na dom, na narod svoj! Anna, shvati me ne dam sebe, polovinu svoje duše. Bosnu su napale zvijeri, oštih zuba, ali pod cijenu vlastitog života, ja ginem za nju. Shvati me, na nama mladima je zadatak da činimo promjenu, da spasimo Bosnu, da izvadimo klikere iz blata, da očuvamo mir i Hercegovinu bez rata.

Omladino, u boj! Iz podruma, iz blata, za Bosnu i Hercegovinu, u borbu sa zvijerima!